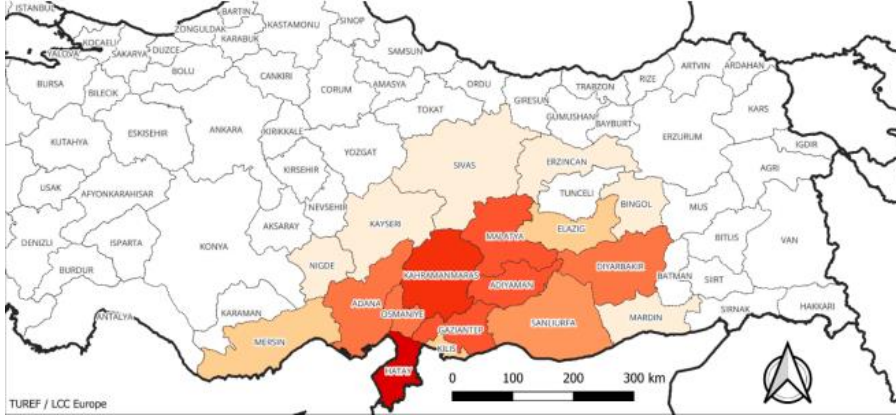

Afet Bölgesi	Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Hatay, Elazığ	Tarih	15.03.2023
Hazırlayan	Hayata Destek		

1. Genel Durum Değerlendirmesi:

1. Kaynak: Dünya Bankası

6 Şubat 2023 sabahı erken saatlerde (4:17) Türkiye'nin güneyinde, Kahramanmaraş Pazarcık ilçesi merkezli, Richter ölçeğine göre 7.8 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Deprem, 1,8 milyonu Suriyeli mülteci olmak üzere yaklaşık 14 milyon kişinin yaşadığı¹ Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Elazığ ve Adana'yı etkilemiştir. 9 saat sonra

meydana gelen 7,5 şiddetindeki ikinci büyük deprem de ciddi hasara ve hasarlı binaların yıkılmasına neden olmuştur.

Afet bölgesinde artçı sarsıntılar devam etmektedir. 6 Şubat'tan bugüne yaklaşık 16 bin artçı sarsıntının olduğunu belirtilmektedir.

İçişleri Bakanı'nın 13 Mart tarihli açıklamasına göre 6 bin 660'ı yabancı uyruklu, toplam 48 bin 448 kişi hayatını kaybetmiştir².

Hayata Destek, son acil durum raporunu [7 Mart'ta yayımlamıştır](#). Aşağıda, 7-15 Mart tarihleri arasında bölgede yaşanan gelişmeler sıralanmıştır:

- Depremlerden zarar gören illerden Adıyaman, Malatya ve Şanlıurfa'da aşırı yağış sele dönüşmüştür. 15 Mart gecesini itibarıyla Şanlıurfa'da 13, Adıyaman'da 2 kişi hayatını kaybetmiştir. Adıyaman kent merkezindeki geçici barınma alanları da su altında kalmıştır. Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin acil servisini su basmıştır, ilde eğitime bir gün ara verilmiştir. Şehirde sel sularına kapılan araç sayısının yüzlerce olduğu tahmin edilmektedir. Valilik, dere yataklarına sınırı bulunan bazı bölgelerdeki konutların bodrum katlarında yaşayan kişilerin acilen binalarını tahliye etmesi gerektiğine dair açıklama yapmıştır. Heyelan ve su baskını sebebiyle bazı yolların trafiğe kapandığı ifade edilmektedir. Sağanak yağışın önümüzdeki günlerde de devam edeceği bildirilmektedir.

¹ 2023 Earthquakes Displacement Overview, IOM

² <https://www.bbc.com/turkce/articles/c51kdv8d15jo>

- Depremlerden etkilenen Gaziantep, Adana ve Osmaniye'de eğitim öğretim yeniden başlamıştır; bu üç şehirde toplam 1.3 milyon öğrenci bulunmaktadır³. Depremden en çok etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da okullar 27 Mart'ta açılacaktır.
- UNICEF'in raporuna göre, deprem sonrası 350 bini mülteci ve göçmen olmak üzere yaklaşık 4 milyon çocuğun eğitime erişimi engellenmiştir. İhtiyaç sahibi 2,5 milyon çocuk bulunmaktadır⁴.
- Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan ilk değerlendirmeye göre, afetten etkilenen 11 ilde hastanelerin dörtte biri ağır veya orta derecede hasarlıdır; birinci basamak sağlık tesislerinin yüzde 15'i (toplam 236 tesis) çalışamayacak durumdadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün ilk değerlendirmelerine göre, dört ilin en çok etkilenen ilçelerinde, ilçe sağlık müdürlüklerinin yüzde 40'tan fazlası, aile sağlığı merkezlerinin yüzde 70'inden fazlası ve göçmen sağlık merkezlerinin yüzde 50'si zarar görmüştür. Ayrıca, kadın doğum servislerinin yaklaşık %60'ı hizmet veremeyecek durumdadır. Deprem öncesi doktor ve hemşire sayısının sadece yaklaşık %30'u çalışabilecek durumdadır⁵.
- Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA), afet bölgesinde yaklaşık 226 bin hamile kadının olduğunu, bir ay içinde 25 bin doğum beklendiğini açıklamıştır⁶.
- Suriye'deki sağlık örgütleri, depremden etkilenen bölgede en az 600 kolera vakasının görüldüğünü açıklamıştır. Kirli su kaynakları, insan sağlığı açısından büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Hollanda Kızılhaçı'na göre, birçok yerde yüzlerce insan, birkaç tuvaleti paylaşmak zorunda kalmakta; sık kullanım nedeniyle daha kirli hale gelen tuvaletler de, hastalık riskini artırmaktadır. Kurum, Fırat Nehri'nin de oldukça kirli olduğuna dikkat çekmektedir⁷.
- Birleşmiş Milletler'in afet bölgesine yönelik 1 milyar dolarlık Acil Yardım Çağrısı'nın 13 Mart itibarıyla Yaklaşık %13'ü toplanmıştır.
- Avrupa Birliği (AB), 20 Mart'ta Türkiye ve Suriye'deki depremden etkilenen kişiler için Uluslararası Bağış Konferansı düzenleyeceğini açıklamıştır. Brüksel'de yapılacak konferansı, birliğin yürütme organı Avrupa Komisyonu ve İsveç'in dönem başkanı olduğu AB Konseyi organize edecektir.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 10 Mart tarihli açıklamasına göre, incelenen 1 milyon 706 bin binanın 821 bin 302 bağımsız bölümü ağır hasarlı, ve acil yıkılacak durumdadır. 5 ilde hasar tespit çalışmaları tamamlanmıştır⁸. Yıkılan bina enkazlarının yaklaşık %20 sinin kaldırıldığı belirtilmektedir.
- Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) hazırladığı '2023 Depremleri Yerinden Edilme Genel Bakış' raporuna göre, afet nedeniyle toplam 2,7 milyon kişi afet bölgesini terk etmiştir. Bu sayının 3,8 ila 5,2 milyon arasında değişebileceği belirtilmektedir. Daha fazla veri elde edildikçe yerinden edilen insan sayısının değişmesi beklenmektedir.
- UN OCHA, deprem bölgesinde faaliyet gösteren STK'ların sektörlerini ve konumlarını haritalandırmıştır. 15 Mart itibarıyla, OCHA sektör koordinasyon sistemine toplam 63 STK kayıtlıdır ve afet bölgesinde faaliyet göstermektedir. 10 sektörde faaliyet gösteren kuruluşlara şu adresten ulaşılabilir: [Harita](#)
- Hayata Destek, deprem bölgeleri olan Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş, Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman ve Adana'nın yanı sıra Mardin, Mersin, Ankara, İzmir ve İstanbul olmak üzere toplam 12 ilde acil müdahalesini sürdürmektedir. Hayata Destek barınma/gıda dışı ihtiyaçlar (NFI), gıda güvenliği ve geçim kaynağı (FSL), su, sanitasyon ve hijyen (WASH), eğitim, geçici yerleşim desteği, ruh sağlığı ve psikolojik destek (MHPSS) ve koruma sektörlerinde çalışmalar yapmakta ve planlamaktadır.

2. Nüfus Verileri (Türkiye):

³ <https://www.aa.com.tr/tr/asrin-felaketi/depremden-etkilenen-gaziantep-adana-ve-osmaniye-de-egitim-ogretim-yeniden-basladi/2843979>

⁴ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unicef-turkiye-humanitarian-situation-report-no-4-earthquake-02-09-march-2023>

⁵ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unfpa-turkiye-earthquake-situation-report-5-march-10-2023>

⁶ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-2023-earthquakes-situation-report-no-7-6-march-2023>

⁷ <https://www.bbc.com/turkce/articles/c72xp78xkxro>

⁸ <https://www.bbc.com/turkce/articles/c51kdv8d15jo>

	Toplam	Kaynak
Etkilenen kişi sayısı	15.8 M	Uluslararası Göç Örgütü (IOM)
Ölü sayısı	48.448	Türkiye Hükümeti

3. İnsani Yardım İhtiyaçları, Müdahaleler ve Sektörel Bazlı İhtiyaçlar:

AFAD, 1,6 milyondan fazlası afetin etkilemediği illerde barınan, 3,5 milyondan fazla afetten etkilenen kişiye barınma hizmeti sağlandığını açıklamıştır⁹. İçişleri Bakanının verdiği bilgiye göre, afet bölgesinde 433 binden fazla çadır kurulmuş, 354 çadır barınma alanı bulunmaktadır. Ayrıca kurulan konteyner sayısının 21 bin olduğunun, yaklaşık 85 bin afetten etkilenen kişinin konteynerlerde yaşadığını açıklanmıştır. Yaklaşık 115 bin konteynerin kurulması planlanmaktadır. Barınma olanakları ve çadır sayısı hala yetersizdir. Çadır üretimi ve tedariki konularında sıkıntı yaşanmaktadır.

Ulusal ve uluslararası yardım kuruluşları, gıda, tıbbi malzeme, barınak, kış için gerekli gıda dışı ihtiyaçlar, hijyen kitleri, psikososyal destek ve diğer acil ihtiyaçlar konusunda desteğe devam etmektedir.

Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) 10 Mart tarihli raporunda, 11 ilde, toplam 690 bine yakın kişinin yaşadığı 1,928 geçici barınma alanında, sektörel bazlı hızlı ihtiyaç analizi yapılmıştır. Bu analizin çıktıkları aşağıda özetlenmiştir¹⁰:

Su, sanitasyon ve hijyen (WASH) sektöründe, tuvalet/insan oranı, kriz ortamlarında asgari insani yardım standartlarını belirleyen SPHERE standartlarının¹¹ çok altındadır. Barınma alanlarının %36'sında duş yoktur, var olan alanların %55'inde engeli olan insanların ihtiyaçlarına uygun bir kurulum bulunmamaktadır. Özellikle kadınlar, çocuklar ve engeli olan kişilerin tuvalet ve duşlara erişimi sorunludur. Hijyen ve kadınlar için bakım kitleri büyük bir ihtiyaç olmasına rağmen geçici barınma alanlarının %41'ine bu ihtiyaçlar ulaşmamıştır. Alanların %25'inde içme suyu yetersizdir.

Sağlık sektöründe, psikososyal destek ihtiyacı öne çıkmaktadır. 1,928 barınma alanının %15'inde yakında bir sağlık tesisinin olmadığı, %23'ünde ise temel bazı ilaçların bulunmadığı belirtilmiştir.

Gıda güvenliği sektöründe, hazır yemek ve sıcak yeme ihtiyacı devam etmektedir. Barınma alanlarında yaşayan kişilerin yaklaşık yarısı, kendi yemeklerini satın almaktadır. Gıda dağıtımının olduğu alanlarda ise yemeğin yeterli olmadığı ve uzun bekleme kuyruklarının olduğu belirtilmektedir. Barınma alanlarının %20'sinde bebek gıdalarına erişim hala yetersizdir.

Hayata Destek'in ziyaret ettiği barınma alanlarında, özellikle kırsal alanlardaki dağınık barınma alanlarında su, sanitasyon ve hijyen (WASH) koşulları hala sorun olmaya devam etmektedir. Afetten etkilenen bölgede gıda ihtiyacı ve içme suyu oldukça fazladır ve acil müdahale ekipleri, sürekli ihtiyaç haline gelen gıda güvenliğine dair risklerin oluşacağını altını çizmektedir.

Kısa vadeli öncelikli ihtiyaçlar barınma, ısınma, gıda dışı ihtiyaçlar, su, sanitasyon ve hijyen, gıda, sağlık ve PSS olarak sıralanmaktadır.

Aşağıda, sahada Hayata Destek ekipleri tarafından sağlanan il düzeyindeki güncellemeler bulunmaktadır.

HATAY

⁹ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-2023-earthquakes-situation-report-no-9-13-march-2023-entr>

¹⁰ <https://reliefweb.int/report/turkiye/turkiye-earthquake-march-2023-bi-weekly-highlights-10032023>

¹¹ <https://spherestandards.org/wp-content/uploads/Sphere-Handbook-2018-Turkish.pdf>

Hatay'da Hayata Destek acil durum ekipleri, Antakya'da farklı bölgelerden ihtiyaç analizi çalışmalarına devam etmekte; analiz sonucu çeşitli ihtiyaçların dağıtımının yanı sıra su, sanitasyon ihtiyacını sağlayacak su tankları, seyyar tuvalet ve lavabolar, duş ünitelerinin kurumları yapılmaktadır.

Dağınık barınma alanlarında hala en önemli ihtiyaç çadır ve su, sanitasyon ihtiyaçlarıdır. Özellikle yağışlı hava nedeniyle çadır kullanımı daha da zorlaşmıştır, afetten etkilenen kişiler yağmurdan ve çamurdan korunmak için sadece çadır değil branda ihtiyacını da dile getirmektedir. Kırsalda kişiler, muşamba ya da tarım alanlarında kullandıkları seralarda barınmaya çalışmaktadır.

2. Hijyen Kiti Dağıtımı, Hatay

Birçok bölgede özellikle tuvalet ihtiyacı, hijyen ihtiyacıyla bağlantılı olarak hijyen kitleri ve iç çamaşırı ihtiyacı devam etmektedir. Bitlenme vakalarının görülme sıklığı arttığı için ihtiyaç analizlerinde bit ilacı ihtiyacı da öne çıkmaktadır. Gıda dışı ihtiyaçlar arasında ayakkabı bulunmaktadır. Gıda güvenliği açısından kentte sıcak yemek dağıtımı devam etmektedir; fakat kırsalda kahvaltılık ürünler ihtiyacı öne çıkmaktadır.

Hayata Destek, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Hatay'da yürüttüğü koruma çalışmalarına 26 Şubat itibarıyla destek olmaya başlamıştır. Bakanlık bünyesinde kurulan çocuk alanında Hayata Destek PSS ekipleri, çocuklarla çalışmalarına devam etmektedir.

ADIYAMAN

Hayata Destek mobil ekipleri, Adıyaman 7 No'lu Eğriçayır Çadırkenti, 10 Nolu Adıyaman Belediyesi Çadırkenti, Adıyaman Akkonut Çadır Alanı ve 5 No.lu Çadır kentte çocuklarla etkinlikler düzenlemiş ve saha gözleminde bulunmuşlardır.

Çadır alanlarında genel olarak barınma olanakları be çadır sayısı yetersizdir. Battaniye, şilte, minder gibi acil barınma ihtiyaçları temin edilememektedir. Çadır alanında yemekler konusunda hassasiyeti olan hastalar ve engelli kişiler yemeklerde problem yaşamaktadır. Çadır alanları dışında kalan dağınık barınma alanlarında yaşayan kişiler hizmetlere erişim sıkıntısı yaşamaktadır.

Farklı çadır alanlarında çalışmalar yürüten Hayata Destek psikososyal destek ekibinin, afetten etkilenen kişilerin psikolojik durumuyla ilgili genel gözlemleri şöyledir:

3. Psikososyal Destek Etkinlikleri, Adıyaman

ihtiyaçlardır.

Çadırların kalabalık olduğu ve çadır ihtiyacının devam ettiği gözlenmiştir. Çadır alanında tuvalet sayıları yeterli fakat duş sayıları oldukça yetersizdir. 8 duş ünitesi bulunmakta, duşların önünde uzun kuyruklar oluşmaktadır. Çamaşır yıkama üniteleri yeterli sayıdadır ve düzenli hizmet vermektedir.

Gıda dışı ihtiyaçların dağıtımında sorun gözlenmemiştir; afetten etkilenen kişiler ihtiyaçlarına ulaşabildiklerini belirtmiştir.

10 No.lu Adıyaman Belediyesi toplu barınma alanında, Hayata Destek PSS ekipleri 4-8, 9-13 ve 14-19 yaş gruplarına ayırdığı çocuklarla etkinlikler düzenlemiştir. Daha küçük yaş gruplarında müzik ve dans, boyama, yapboz gibi etkinlikler tasarlanırken, gençlerle sohbet şeklinde sosyal iyileştirme etkinliği yapılmıştır. PSS etkinliklerine katılan çocuklardan ve ebeveynlerinden olumlu geri bildirimler alınmıştır. Çocuklar etkinliklerde çok eğlendiklerini belirtmiş; bazı bakım verenler ise daha önce çadırdan dışarı çıkmak istemeyen çocukların şimdi arkadaşlar edindiğini ve arkadaşlarıyla vakit geçirmekten keyif aldıklarını ifade etmişlerdir.

Akkonut Çadır Alanı'nda ortalama 1000 çadır bulunmaktadır. Yaklaşık 4000-5000 kişinin barındığı düşünülmektedir. Çadır alanında aynı çadırı birden fazla aile kullanmaktadır; çadırlar bu barınma alanında da yetersizdir.

Çadır alanında su ve hijyen koşulları sınırlıdır. Çadırlara yapılan ziyaretlerde, özellikle duş ihtiyacının giderilemediği, kullanılabilir suya erişim oldukça kısıtlı olduğu bilgisi edinilmiştir. Su tankerleri bulunmakla birlikte yeterli değildir.

Çadır alanında Hayata Destek ekipleri 4-8 yaş, 8-12 yaş grupları için ayrı PSS etkinlikleri yapmaktadır. Ayrıca 15-18 yaş

Özellikle 5-13 yaş arası çocuklarda, ağlama nöbetleri, öfke problemleri, saldırganlık davranışları; 13-18 yaş arası ergenlerde; şok-inkar, kendini suçlama eğilimleri, yakın kaybı sonrası yas süreçleri gözlemlenmiştir. Yetişkinlerde ise ağlamada zorlanma, duygularını yeterince ifade edememe, kendini suçlama eğilimi, öfke davranışları ve özellikle yakını kaybeden kişilerde unutkanlık gibi travma sonrası duygu durumlarına rastlanmıştır. Ağırıklı olarak gözlemlenen baş etme becerileri; çocuk ve gençlerde mizah, aktivitelere aktif dahil olma, yetişkinlerde ise çadır önlerinde sosyalleşmedir.

7 No'lu Eğriçayır Çadırkenti'nde 578 çadır bulunmakta, yaklaşık 3700 kişi barınmaktadır. Barınma alanında yakını kaybeden çok fazla kişi bulunmaktadır; psikososyal destek ve psikolojik destek bu alanda öne çıkan

4. Soba dağıtımı, Adıyaman

arası gençlerle Dayanışma Ağı kurulmuştur. Hayata Destek ekipleri bu barınma alanında da çadırlarda görüşmeler yapmakta, hizmetlere erişimle ilgili bilgilendirme yapılarak acil ihtiyaçların giderilmesi için çalışmalar yapılmaktadır.

Eski Otogar'da bulunan 5 No.lu Çadır kentte Hayata Destek saha çalışanı, saha gözlemlerinde bulunmuştur. Buna göre, bu çadır alanının enkaz bölgelerine, ağır ve orta hasarlı binalara çok yakın olması, asbest soluma riski de dâhil olmak üzere çeşitli güvenlik ve sağlık riskleri oluşturmaktadır. Yanı sıra, çadırların aralarında neredeyse hiç mesafe bulunmaması da kişi mahremiyeti konusunda güvenlik riski yaratmaktadır.

KAHRAMANMARAŞ

Kahramanmaraş'ın Onikişubat, Dulkadiroğlu ve Pazarcık ilçelerinde ekipler tarafından 16 farklı lokasyonda ihtiyaç analizi yapılmıştır. İhtiyaç analizleri sonucunda Hayata Destek su, sanitasyon ve hijyen (WASH) ekibi tarafından belirlenmiş lokasyonlarda duş kabinleri kurulmuştur. (Ayrıntı için bkz: Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi)

Hayata Destek psikososyal destek (PSS) ekibi, Kahramanmaraş'ta farklı lokasyonlarda, Dulkadiroğlu ve Onikişubat ilçelerinde bulunan Karaziyaret Mahallesi Atasay çadır alanı, Sarıçukur Mahallesi, Bulutoğlu Mahallesi, Onikişubat 1 Bölge (PTT Mevki), Dulkadiroğlu Tuvtürk çadır alanında psikososyal destek çalışmalarına dahil olmuştur.

AFAD koordinasyonundaki Dulkadiroğlu TUVTURK çadır alanında, 300 ü çocuk olmak üzere yaklaşık 800 kişi yaşamaktadır. Hayata Destek PSS ekipleri, Aile Sosyal Hizmetleri Bakanlığı'nın koordinasyonu ile UNICEF çocuk dostu alanında 3-5, 6-9 ve 10 yaş üstü gruplara ayrılan çocuklara yönelik psikososyal destek etkinlikleri düzenlenmiştir. Yanı sıra, Hayata Destek psikoloğu çocuk ve yetişkinlere yönelik bireysel danışmanlık ve psikolojik ilk yardım hizmeti vermiştir. Hayata Destek sosyal çalışmacısı, afetten etkilenen bireylerle görüşmeleri sonucu, koruma ihtiyacı bulunan kişileri ilgili kurumlara yönlendirmiştir. Çadır alanında, Suriyeli aile sayısı fazladır; Hayata Destek personelinin Arapça biliyor olması afetten etkilenen mültecilerin iyilik hali açısından olumlu sonuç vermiştir; hem yetişkin hem de çocuklar psikososyal destek çadırına gelerek taleplerini daha rahat aktarabilmiştir.

5. Çadır Dağıtımı, Kahramanmaraş

8-11 Mart tarihleri arasında Sınır Tanımayan Palyaçolar (Clowns Without Borders) Hayata Destek Derneği işbirliğinde farklı bölgelerde gösteri düzenlemiştir.

ŞANLIURFA

Kente özellikle Adıyaman, Malatya ve Hatay başta olmak üzere deprem bölgelerinden gelen kişi sayısı artmaktadır.

Şanlıurfa psikososyal destek (PSS) ekipleri, Haliliye'de Süleymaniye Etkinlik Alanı ve Harran Üniversitesi Göbeklitepe Kampüsü Erkek Yurdu, Çekçek Köyü, Şehit Ahmet Yıldırım İlk ve Ortaokulu ve Kap İlkokulu,

Viranşehir Sabır Evleri gibi lokasyonlarda çocuklarla etkinlikler düzenlemiştir. 7-14 Mart tarihleri arasında toplam 264 çocuğa ulaşmıştır.

Haliliye'de Karakoyunlu ve Hızmalı Kadın Merkezi ile Kap Köyü'nde toplam 42 yetişkin ile bir araya gelen Hayata Destek ekipleri, Deprem'in ardından ruh sağlığını korumak için alınması gereken önlemlere dair bilgilendirme ve psikolojik ilk yardım konularını içeren psiko eğitimler düzenlemiştir.

Yanı sıra ekipler ihtiyaç analizleri sonrası afetten etkilenen kişilerin ihtiyaçları için dağıtım çalışmalarına da devam etmektedir. (Ayrıntılar için bkz: Hayata destek Acil Durum Müdahalesi)

6. PSS etkinlikleri, Batman

BATMAN

Batman Valiliği tarafından yayınlanan verilere göre Mart başı itibarıyla kente afet bölgelerinden gelen göç sayısı 12.498'dir. Özellikle Adıyaman'dan ve Şanlıurfa'dan Batman'a yoğun bir göç yaşandığı belirtilmektedir. Bu kişilerin 11.879'u kendi imkânlarıyla barınmaktadır; 669 kişi de KYK yurtları ya da kamu misafirhanelerinde kalmaktadır. 1252 kişi sağlık kurumlarına başvurmuştur. 1407 öğrencinin okul nakil işlemi gerçekleşmiştir.

Afetten etkilenen kişileri için en önemli ihtiyaç barınmadır. Özellikle kente gelen mülteci aileler, ev bulmakta sorun yaşadıklarını, bazı ev sahiplerinin mültecilere ev kiralamak istemediğini belirtmektedir.

DİYARBAKIR

Kentteki geçici çadır ve barınma alanları 2200 çadır kapasiteli bir toplu barınma alanına taşınmıştır. Konteyner kent hazırlıkları devam etmektedir. 8 Mart itibarıyla Diyarbakır'da 3252 bina ağır hasarlı, 828 bina orta hasarlı, 32.652 bina da az hasarlı olarak tespit edilmiştir. 22 bina yıkılmıştır, 61 binanın acil yıkım kararı bulunmaktadır. Söz konusu binalarda deprem öncesi yaşayan yaklaşık 150 bin kişinin olduğu öngörülmektedir.

Kentte kiralık ev sayısının azlığı ve var olanların da deprem sonrası fiyatlarının artması nedeniyle barınma sorunu devam etmektedir.

Kentte depremden en çok etkilenen bölgeler, daha çok dar gelirli ailelerin ve mültecilerin yaşadığı Bağlar, Yenişehir gibi kent merkezindeki ilçelerdir.

4. Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi

Hayata Destek, Hatay'daki depoları ve acil durum ekibinin konakladığı operasyon merkezi aracılığıyla, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş, Diyarbakır ve Şanlıurfa'da bulunan acil durum ekipleriyle insani yardım çalışmalarına devam etmektedir. Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta da acil durum ekiplerinin yaşam alanlarını kurmak ve ihtiyaçları depolayabilmek için çalışmalar devam etmektedir.

Depremden etkilenen insanların temel ihtiyaçlarının karşılanması için her türlü yardıma ihtiyaç duyulmaktadır. Yüksek insani etki göz önüne alındığında, bölgede barınak, yiyecek ve içme suyu hala önemli bir ihtiyaçtır. Afetten etkilenen bölgedeki akan su sıkıntısı ve bunun halk sağlığı üzerindeki ciddi riski göz önüne alındığında,

su temini ve sanitasyon da kritik öneme sahiptir. Afetten etkilenen bölgenin tamamında, yüksek düzeyde kayıp ve travma nedeniyle psikolojik ilk yardıma ve psikososyal desteğe duyulan ihtiyaç hayati önemdedir.

Hayata Destek, MHPSS çalışmalarını genişletmeyi planlamakta; 1 psikolog, 2 PSS çalışanı ve 1 sosyal hizmet uzmanı bulunan mobil ekip yapısıyla Hayata Destek, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'yla iş birliğinde IASC MHPSS müdahale piramidini de referans alacak şekilde topluluk odaklı Psikososyal Destek (PSS) ve uzmanlık (MH) şeklinde tasarlanmaktadır.

Hayata Destek, çadır yerleşimlerinin kurulmasına ve yardım dağıtımlarının düzenlenmesine topluluk üyelerini dâhil etmenin önemine inanmaktadır.

Hayata Destek ekipleri, kısa ve orta vadeli afet yardımı ve erken iyileştirme müdahalelerini planlamaktadır.

Hayata Destek'in afete müdahale stratejisinin 3 ayağı vardır:

1. Şehir merkezlerinde destek ve iyileştirme
2. Kırsal bölgelerde ve periferide destek ve iyileştirme
3. Deprem bölgesini terk edenlere destek mekanizmaları

7. Mobil Yıkama Ünitesi, Hatay

Hayata Destek'in 6 Şubat-15 Mart tarihleri arasında Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Diyarbakır'daki acil müdahaleleri aşağıda bulunmaktadır.

Su, Santasyon, Hijyen (WASH)

27 Seyyar Tuvalet
36 Su Deposu
56 Duş Ünitesi
2000 Bidon
1 Mobil Yıkama Ünitesi
600 Çadır İlaçlama

Barınma

451 Yatak
85 Çarşaf
285 Çadır
15 Uyku tulumu
158 Soba
512 Battaniye

Dağıtım

11.300 Kişiyeye Hijyen Kiti
1818 Kişiyeye Temizlik Kiti
1.647 Kadın Bakım Kiti
3.660 Kişiyeye Aile Kiti
7.735 Kişiyeye Gıda Kiti
136 Bebek Bezi
1833 İç Çamaşır

Gıda Güvenliği

1600 Hazır Yemek
19.593 Litre İçme Suyu

MHPSS

Psikososyal Destek
Psikolojik Destek
Psikolojik İlk Yardım

Durum	Tanım	Hedef Dolaylı
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Seyyar Tuvaletler ve Hijyen (Hatay) Samandağ ve Narlıca başta olmak üzere çeşitli dağıtım barınma alanlarına toplam 27 adet tuvalet kurulmuştur.	<u>540</u>
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Hatay) Hayata Destek, Hatay'da farklı lokasyonlarda toplam 25 adet su deposu kurmuştur. Kurulumu bir su kamyonu eşlik etmekte ve su depoları sürekli olarak temiz su ile doldurulmaktadır.	<u>8.300</u>

<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Mobil Yıkama Ünitesi (Hatay) Hatay'ın kırsal bölgelerinde hijyen ihtiyacını karşılamak için 5 çamaşır makinesi ve 3 kurutma makinesinden oluşan bir gezici yıkama ünitesi hazırlanmış ve kullanıma başlamıştır. İlave yıkama üniteleri Hatay'a gönderilmektedir.	<u>400</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Çadır İlaçlama (Hatay) Yeni Stadyum'da bulunan çadır kentte, 600 çadır salgın hastalık riskine karşı ilaçlanmıştır.	<u>3000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Kiti Dağıtımı (Hatay) 5 kişilik bir ailenin temel hijyen ihtiyacını karşılayacak toplam 1.180 hijyen kitinin dağıtılmıştır.	<u>5.900</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadınlar için Bakım Kiti Dağıtımı (Hatay) Kadınların ihtiyaçları gözetilerek tasarlanmış bakım kitlerinden 1469 adet dağıtılmıştır.	<u>1469</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Yatak Dağıtımı (Hatay) 451 yatak ve 85 Çarşaf dağıtılmıştır.	<u>451</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Kurulumu ve Kışa Hazırlık (Hatay) Hayata Destek, Hatay'da afetten etkilenen ailelere destek olmak için toplam 285 kişilik çadır dağıtımı ve 158 uyku tulumu dağıtımı yapmıştır. Ayrıca çadırların yanı sıra, gıda dışı ihtiyaçlar, küçük ekipmanlar, battaniyeleri şilteler de dağıtılmıştır.	<u>1.425</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Aile Kiti (Hatay) Bir ailenin gıda dışı temel ihtiyaçlarını karşılayacak 732 kit dağıtımı yapılmıştır. Yeşilyazı, Küçükdalyan ve Mızraklı mahallelerinde 53 bidon dağıtılmıştır. 136 bebek bezi ve 78 ped dağıtımı yapılmıştır	<u>3.660</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH/Gıda Dışı İhtiyaç – İç Çamaşırı (Hatay) Narlıca'da 1833 adet iç çamaşırı dağıtılmıştır.	<u>1833</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç: Kışa Hazırlık – Soba Dağıtımı (Hatay) Geçici barınma alanlarındaki ısınma ihtiyacına karşılık vermek için 150 adet odun sobası ve 365 torba odun dağıtılmıştır. Samandağ'da 18 soba dağıtılmıştır. (28 Şubat-3 Mart)	<u>1590</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Gıda Kiti Dağıtımı (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında, 5 kişilik bir ailenin temel gıda ihtiyacını karşılayacak 1292 gıda kiti dağıtılmıştır.	<u>6.460</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hazır Yemekler (Hatay)	<u>1.600</u>

	Spor salonları ve geçici barınma merkezi olarak kullanılan okul binalarında konaklayanlara 2.400 su şişesi ile birlikte 1.600 kişiye hazır yemek ulaştırılmıştır.	
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: İçme Suyu (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında 18.855 litre su dağıtımı yapılmıştır.	<u>1.257</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Adıyaman) Adıyaman'da muhtelif noktalara 11 adet su deposu kurulmuştur. Bakım, düzenli dolum ve su kalitesi yönetimi belediye ile koordineli olarak yürütülmektedir.	<u>14.850</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Duş Konteyneri kurulumu (Adıyaman) Kayapınar ve Sümerevler lokasyonlarına 7'şer duş ünitesinin bulunduğu 4 adet duş konteyneri kurulmuştur.	<u>2800</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Bidon Dağıtımı (Adıyaman) Afetten etkilenen kişilerin su kaynağına gidiş-geliş sürelerini kısaltmak için Adıyaman merkezde bulunan çadır alanında 10 litrelik 2000 adet bidon dağıtılmıştır.	<u>8000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Kiti Dağıtımı (Adıyaman) Sümerevler, Yenimahalle, Merkez Mahallesi, Kayapınar 10 no'lu Çadır Alanı ve Cumhuriyet Mahallesi'nde toplam 1020 hijyen kiti dağıtılmıştır. (7-9 Mart)	<u>5.100</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Aile Temizlik Kiti (Adıyaman) Kahta, Terman, İpekli ve Cumhuriyet ilçelerinde, bir ailenin ev temizliğine kullanabileceği malzemelerden oluşan temizlik kitinden 206 adet dağıtılmıştır.	<u>1.030</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: İçme Suyu Dağıtımı (Adıyaman) Terman ve Kahta'da toplam 708 litre su dağıtılmıştır.	<u>70</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Duş Konteyneri kurulumu (Kahramanmaraş) Dulkadiroğlu'nda Kafum Fuar Merkezi, Şeyh Adil Mahallesi ve Onikişubat Avşar (KSÜ Mühendislik fakültesi) bölgelerine kadınlar ve erkekler için 7'şer duş ünitesinin bulunduğu toplam 4 duş konteyneri kurulmuştur. (7-15 Mart)	<u>4200</u>
<u>Planlanıyor</u>	WASH: Su Depoları (Kahramanmaraş) 7'li duş ünitelerinden oluşan 2 set duş konteyneri Kahramanmaraş'a doğru yola çıkmıştır. 12 su deposu şehre getirildi, yerlerin belirlenmesinin ardından kurulacaktır.	<u>14.850</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Temizlik Kiti Dağıtımı (Kahramanmaraş) Pazarcık Anadolu Lisesi Çadır Kenti ve Dulkadiroğlu Eski Sanayi Mahallesi'nde bulunan barınma alanlarında toplam 122 adet ev temizliğinde kullanılabilecek malzemelerden oluşan temizlik kiti dağıtılmıştır.	<u>610</u>

<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadın ve Kız Çocukları için Bakım Kiti Dağıtımı (Kahramanmaraş) Pazarcık Anadolu Lisesi Çadır Kenti ve Dulkadiroğlu Eski Sanayi Mahallesi'nde bulunan barınma alanlarında toplam 178 adet kadın ve kız çocukları bakım kiti dağıtılmıştır.	<u>178</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç: Aile Kiti Dağıtımı (Kahramanmaraş) 5 kişilik bir ailenin şarj aleti, fener gibi gıda dışı ihtiyaçlarını içeren 51 aile kiti dağıtılmıştır.	<u>255</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH – Gıda Dışı İhtiyaç: Yardım Malzemesi Dağıtımı (Şanlıurfa) Şanlıurfa'da battaniye ve ısıtıcı (1.200'er adet) dağıtılmaktadır. Kentın çeşitli lokasyonlarında bulunan barınma alanlarında toplam 512 battaniye dağıtılmıştır	<u>512</u>
<u>Devam Ediyor</u>	Gıda Güvenliği: Gıda Kiti Dağıtımı (Şanlıurfa) 5 kişilik bir ailenin temel gıda ihtiyacını karşılayacak 255 gıda kiti dağıtılmıştır.	<u>1275</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hazır Gıdalar (Şanlıurfa) Şanlıurfa Belediyesi, çadırlarda ve diğer toplanma merkezlerinde kalan nüfusa hazır gıda tedarik etmiş; Hayata Destek hammadde sağlamakta ve lojistik destek sunmuştur.	<u>15.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Kiti Dağıtımı (Diyarbakır) Uyuz vakalarının artması üzerine karantina altındaki ailelere hijyen kitlerini ulaştırıldı.	<u>300</u>
<u>Devam ediyor</u>	Acil Ruh Sağliğı ve Psikososyal Destek (Adıyaman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Diyarbakır) Özellikle kadınlar ve çocuklar olmak üzere, afetten etkilenen kişiler için psikolojik ilk yardım ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti önleme (psikolojik ilk yardım, tespit ve ilgili yönlendirmeler) dahil olmak üzere MHPSS'nin (ruh sağliğı ve psikososyal destek) sağlanmaya başlanmıştır. Şanlıurfa, Diyarbakır ve Kahramanmaraş'da başlayan PSS etkinliklerine diğer afetten etkilenen bölgelerde de başlanması için planlama yapılmaktadır.	<u>12.000</u>

Hayata Destek'in deprem bölgesinde sağladığı insani yardım, Diakonie Katastrophenhilfe (DKH), Caritas Germany, Action Against Hunger (Spain), UNICEF, Save the Children International, World Vision, Turkey Mozaik Foundation, Turkish Philanthropy Funds (TPF), Vitol Foundation, Sivil Toplum İçin Destek Vakfı (STDV), Stiftung Mercator, Terre des Homes (TDH) Germany, EBRD Community Initiative ile kurduğu ortaklıklar ve kurumsal bağışlar sayesinde mümkün olmaktadır.

5. Koordinasyon

Hayata Destek Acil Durum Koordinatörü, Saha Koordinatörleri ve Alan Koordinatörleri, Valiler, Kaymakamlar, AFAD yetkilileri, belediyeler ve il düzeyindeki müdürlüklerin ilgili tüm temsilcileri, STK'lar ve sivil toplum

kuruluşları ile iletişim halindedir. Hayata Destek, BM liderliğindeki tüm sektör koordinasyon toplantılarında da mevcuttur.

Deprem müdahalesinde faaliyet gösteren ve destekleyen yerel ve ulusal STK'lar, Yerel İnsani Forum (TİF) adı altında örgütlenmiştir. Bu, 2016 yılında Hayata Destek öncülüğünde kurulan Yerelleştirme Savunuculuk Grubu'nun (YSG) bir girişimidir. TİF, ulusal kuruluşların OCHA sektör koordinasyon sistemine dahil edilmesini ve sektörel koordinasyonda aktif rol almalarını sağlamayı amaçlamaktadır. TİF ayrıca yerel STK'lar için kaynak erişilebilirliğinin iyileştirilmesini savunmaktadır. Malatya, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay'da yapılan saha koordinasyon toplantılarının yanı sıra TİF üyeleri tüm sektörlerde faaliyet göstermektedir. Ayrıca Hayata Destek, yerel ve ulusal kuruluşları temsil eden İnsani Yardım Ülke Ekibinin bir parçasıdır.

6. Emniyet ve Güvenlik

- Büyük artçı sarsıntılar bölgeyi etkilemeye devam etmektedir.
- Özellikle elektrik kesintileri sorun olmaya devam etmektedir.
- Etkilenen nüfusun ülke içinde büyük ölçekli yerinden edilmesi ve bunun yaratabileceği emniyet-güvenlik riskleri endişe kaynağı olmayı sürdürmektedir.
- Saha ziyaretlerinde hasar görmüş ancak yıkılmamış binalara rastlanmıştır. Bu binalar olası bir artçı sarsıntıda güvenlik riski yaratmaya devam etmektedir.
- Binaların yıkımı ve moloz kaldırma çalışmalarında ortaya çıkan tozda aspest, kurşun ve diğer bazı tehlikeli maddelerin olduğu ve bunun çeşitli sağlık sorunlarına yol açabileceği endişe konusu olmaktadır.
- Bitlenme, uyuz vakalarının ve bağırsak enfeksiyonlarının görüldüğü rapor edilmekte; afet bölgesinde salgın hastalık riskleri devam etmektedir.

8. İletişim Bilgileri:

	Name	E-posta adresleri
Yönetici	Sema Genel Karaosmanoğlu	sgenel@hayatadestek.org
Proje Koordinatörü	Emre Acıkaraoğlu	eacikaraoglu@hayatadestek.org
Proje Geliştirme Yöneticisi	Aslıhan Hatunoğlu	ahatunoglu@hayatadestek.org
İletişim Yöneticisi	Ciğdem Güner	custa@hayatadestek.org
Kaynak Geliştirme Yöneticisi	Ceyla Altındiş	caltindis@hayatadestek.org